

כל יום נולד פראייר חדש!

ועכשיו לחלק החשוב עוד יותר. מדוע באמת צריך לחקור את מה שאירע? פשוט מאוד, כדי שזה לא יקרה שוב.

בעצם, מה עשו הבנקים? מכרו לנו מניות שהבטיחו, כן, הבטיחו. שערך יעלה מידי יום, כך שיכרו את האינפלציה ואגרות-החוב הממשלתיות גם יחד. הם הבטיחו את ההשקעה האיריאלי: תשואה מובטחת ברמה הגבוהה ביותר בשוק, נזילות מירבית, כשכל יום אפשר להפוך את המניה לכסף מזומן ופראיירים שיהיו מוכנים לקנות את המניות ככל עת. יותר מזה, אפשר היה גם לבחור בבנק המתאים, על פי התשואה על המניה, וחוזר מזה, לא לשלם מס על ההכנסה מרווחי-המניות. עסק איריאלי, כמלוא מוכן המי לה. נקודה.

השיטה הזאת, של הראשון קונה בזול, וזה שאחריו קונה יותר ביוקר ומפרנס את הראשון, והשלישי את השני והרביעי את השלישי וכך הלאה, עובדת כל עוד יש מספיק פראיירים תורניים. מתברר שכל יום נולדים חדשים.

אבל לפעמים העסק מפסיק לעבוד. במניות הבנקאיות זה עבד לא רע לאורך רך תקופה של 11 שנה. עד שהתברר שהגלגל מתהפך וצריך היה להחזיר כסף, כשלא הגיעו פראיירים חדשים, ואז קרה מה שקרה — המפולת.

● יתרון מכונת-הרפוס

מרבית הפלא מתקיימים עכשיו שני תהליכים רומים והפעם האחראי הבילעדי הוא האוצר. תראו מה עושים כדי למחזר, שימו לב, זוהי מילת-המפתח. כדי למחזר את תוכניות החיסכון שמגיע מועד פדיון: צדקתם, מפתים את בעלי-התוכניות בהטבות גדולות יותר, בתוכניות חדשות.

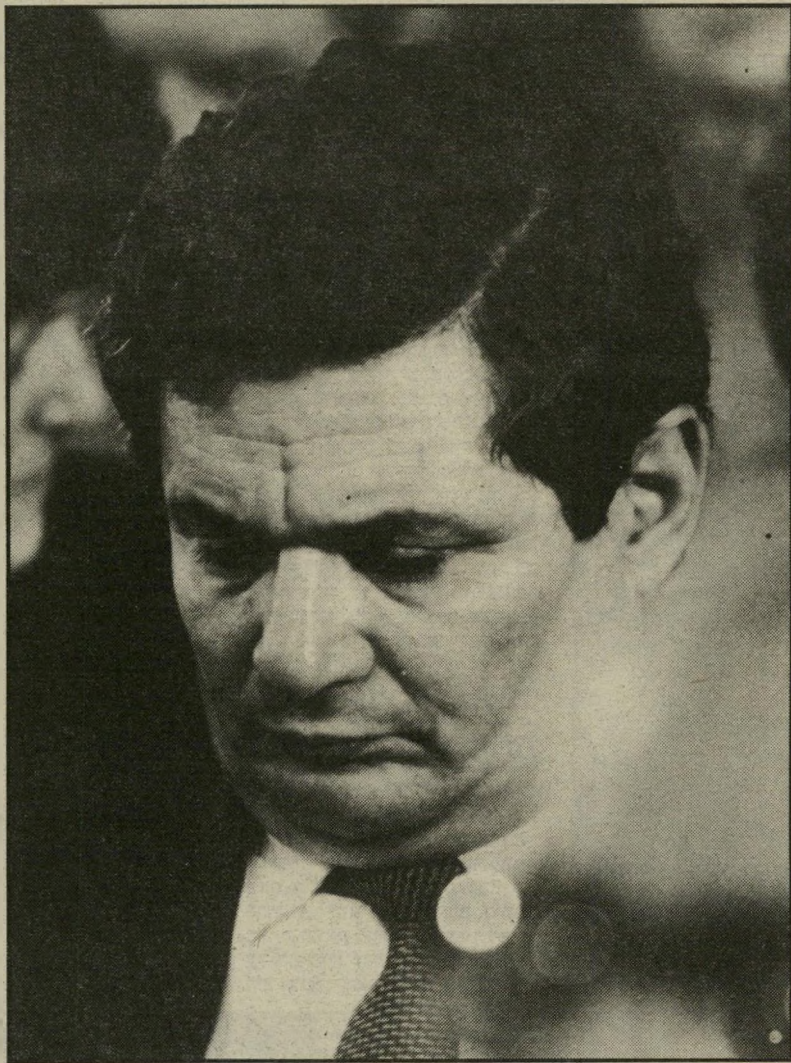
זוכרים את מילת הצופן? מיחזור.

אולי תאמרו לי מה עשו הבנקים? נכון. מיחזרו את המניות עליידי תשרי אות גדלות. מה עושה האוצר, ממחזר את התוכניות עליידי הטבות. לאוצר יש רק יתרון אחד, יש לו מכונת-רפוס.

יום אחד יפסיקו הפראיירים החדשים להאמין בשקל, ושוב יתחילו להאמין בדולר, האמיתי, לא זה שנקוב בשקלים ואז מה, יקימו ועדת חקירה נוספת?

כל מה שנאמר חל גם על אגרות-החוב למיניהן שמנפיק בנק ישראל. אתם חייבים לזכור, שאצלו במרתף עובדת מכונת-הרפוס שעות נוספות, כדי לכסות את הגרעון של האוצר, וכדי למכור אשליות בצורת אגרות-חוב שצמור דות לתפוקת מכונת-הרפוס.

מי שמאמין שהתקציב יקוצץ, רשאי גם להשקיע באגרות-חוב ותוכניות חרי סכון, מי שלא, שיחפש צבע אחר ל"פתיים".

ארידור

להתעשר בהתחלה, להתרוש בסוף

חוזר הסיפור, אז לא נחזור עליו. בריסקונט — למשפחת רקנאטי 6.3% מההון. למה כל זה חשוב? כי מן העובדות הבסיסיות האלה עולה הפיתרון. לא מסילוק מנהלי-הבנק, גם לא מסילוק סגניהם.

ועדת החקירה צריכה לקבוע במס' קנותיה, או בהמלצותיה, שכל מי שהוא בעל מניה, הוא גם בעל דיעה, כנהוג במתוקנות שבמדינות העולם.

כשזה יקרה, הכל בשוקיהן יסתר אחרת. גם כנורסה לא יחפשו מנהלי תיקים קטנים, ויצניעו עליהם כעל מריצי מניות מניפולאטורים. וכי מה עשו הבנקים? תקראו את דו"ח המבקר, שם הוא קובע שאת המניפולאציות עשו הבנקים.

● ההבטחה

השקעה איריאלי

יש לי עוד כמה רעיונות ועצות ביחס לבנקים. למשל, לסגור כמה מהסניפים בחו"ל. לסגור את כל המחלקות לייצוא ניירות-ערך. ואז לא תהיה לפקידים, או יוציאה-השקעות של הבנקים, בעיה מצפונית מה לומר ללקוח: קנה מניות של הבנק, או של חברה תעשייתית דווקא.

יש לי גם כמה רעיונות ביחס לגופים הממ"ש, שאיתם ערך המבקר חשבון. למשל, שהרשות לניירות-ערך לא תהיה כפופה לאוצר; שהממונה על שוקי-ההון יעסוק רק בתוכניות-החיסכון; שהאוצר יעסוק בבכירת מיסים ולא בתעול כספים מהנפקות לקופתו ויש, בבנק ישראל, יתחילו להבין שהמפקח על הבנקים, הוא מפקח, ולא רק אוסף נתונים לדו"ח השנתי, שכאשר הוא מתפרסם, הנתונים מיושנים. אפילו יותר משיטת הפיקוח.

טעם לפטר את מנהלו, או מנהליו. פה הכעיה פשוטה הרבה יותר.

לא צריך להגן על מניות הבנק שפישטו את הרגל, המניות והבנק עצי מו. משפחת רקנאטי תראו לכסות את התחייבויותיה. למה עם ישראל צריך לשלם את מחיר כישלונה? זה עסק פרטי למהדרין. מי שרוצה להרוויח, יתכבד וישלם חובותיו, בטרם יוכרו כפושטי-רגל.

ועכשיו נחזור לעיקר.

● הדיעה — לבעלי-המניה

כל אחד מן הבנקים יש שני סוגי מניות: מניות רגילות, שאין להן מה שקרוי כוח-הצבעה.

במילים אחרות, אנחנו מוכנים לקחת את כסף, ואתה אל תאמר לנו מה לעי שות בו, איננו אחראים בפניך, ובכלל מי אתה.

הסוג השני, אבל הראשון בחשיבותו, הן מניות-השליטה. מי שמחזיק בהן, לפחות, להלכה, מחזיק בגרונן של הבנק, ועל פיו יישק דבר. עכשיו נבדוק מי שולט ואיך. הנה התשובות: לבעלי מניות השליטה בבנק לאומי, הסוכנות, יש 100 מניות הצבעה מיוחדות, המקנות 75% בהצבעה. שוויון של המניות הוא כמעט אפס, או, ליתר דיוק, אחד חלקי עשרת אלפים מההון של הבנק.

ובל המיליארדים שמיוצגות יתר המניות הרגילות, אין להם מה לומר בבנק. מצב דומה אפשר למצוא בבנק הפועלים. אחד חלקי חמשת אלפים מההון שבידי חברת העובדים שולט ב"50% מכוח ההצבעה. במרחי שוב

ר איתם את העיתונים שאחרי פרסום דו"ח המבקר? ראיתם: אני מבקש לתפוס זווית חדשה. אולי משהו כבר הזכיר אותה ואני, כעוונתי, לא ראיתי. בים כזה של חומר, קשה לראות הכל. נכון, את העיקר כבר אמרו. אבל לא את הכל.

כיוון שאני ידוע כאוכל לתיאבון לפחות שני סניפי-בנקים ביום, עוד לפני דו"ח המבקר, ונמנה על אלה שדרשו כבר למחרת המפולת ועדת חקירה, ואפילו הצעתי שראשי הבנקים יפרשו, ואפילו כתבתי "מאמר-שיטנה" נגד הבנקים, כתג דרת אחד מדוברי הבנקים, אני מוכן לומר, היום, שחלקם של הבנקים לא היה גדול מחלקם של האוצר, בנק ישראל ואפילו הרשות לניירות-ערך. כדור מעל כל ספק, שכולם ידעו למה זה מוליד, לכולם היה נוח, וכולם לא עשו דבר.

● הביזה — לקופת-האוצר

צריך לחקור ולהמשיך ולחקור, כדי שה עניין הזה לא יישנה. כי כבר עכשיו, כבר היום, מתחילה להתגלגל פרשה חדשה, וכדי למנוע ועדת-חקירה בעוד שנה או שנתיים, צריך שהוועדה שהוקמה לחקור את הכל, כבר ראיתי חלק מהמיסמכים שהכינו הצדדים שעוד לא נחקרו. כל צד והמיסמכים שלו. הכל לא לציטוט. הכל לא ליחוס, הכל כדי להשרות את האווירה הנכונה.

צריך לחקור, צריך לפטר, ואז להתחיל הכל מחדש. יש שאמרו שהחוקים אינם טובים. הם טובים. לא נהגו לפיהם, וילולו בהם. אחרת איך זה ששר-האוצר, הממונה על שוק ההון באוצר ויו"ר הרשות לניירות-ערך, חתמו על מיסמכים שאיש לא התפקות של מניות של הבנקים בניגוד, למשל, לחוקי-החברות וראה גם כתב-אישום, עמוד 12 ואילך, איך זה שחתמו על מסמכים הנוגדים את, למשל, חוק בנקי-ישראל והחוק על פיו הוקמה הרשות לניירות-ערך.

התשובה היא פשוטה. זו היתה המדי דיניות, ואולי אפילו הקונצפציה.

לבנקים היה נוח לגייס כספים מהציי בור, שהתחרו בכספים שרצה לגייס "בנקי-ישראל" והאוצר עליידי תוכניות חיסכון, כדי לקצר את הדרך ולא להתיי חרות בבנקים, אך ליהנות מהכסף הקל שהם גייסו, באישור כולם, כולל ועדת הכספים, שבמה מחבריה, המעט שאפשר לומר עליהם שלא הבינו דבר, נטל מי שחקה אז שרה-האוצר, ורם ארידור, מההביזה לקופת האוצר. אך אז הוא עוד לא ידע שבאוקטובר '83 יאלצו להתפטר וממשלת ישראל תצטרך להתחייב להחזיר את הביזה, לא רק את חלקה, אלא גם, ובעיקר, את חלקם של הבנקים, שותפה לגיוס הון באמי צעות ויסות המניות של הבנקים.

● השיטה — האשם הגדול

יורא גזית, ארנסת יפת, אהרון מאיר ואפ"ר לו רפאל רקנאטי אשמים. אלה שאפשר להם לווסת את מניותיהם אשמים לא פחות.

אך האשם הגדול היא השיטה, שי איפשרה, מה ששום בנק בעולם לא יכול להרשות לעצמו: לגייס הון באמצעות הנפקות של מניות חסרות-זכויות, אולי חוץ מהזכות להתעשר בהתחלה ולהתי רויש בסופו של השבון.

שלושת הבנקים: לאומי, הפועלים והמזרחי, הם מה שקרוי גופים ציבוריים, ולוא רק בזכות העובדה שהם נשלטים עליידי גופים ציבוריים. בנק לאומי עליידי הסוכנות, באמצעות חברת אוצר התיישבות-היהודים, יש לה מה להגיד בחלפת בנק לאומי, כמו שלי יש מה לומר שהם בנק הפועלים, עליידי חברת העובדים, הם תדרות, שלה יש מה לומר שם, כמו שלי יש מה לומר על מחירי המצרכים בהמשכיר לצרכן בתוקף היותי חברת-ההסתדרות, ובנק המזרחי, הנשלט עליידי גוף של הפועל המזרחי והמזרחי העולמי, כקיצור, שם, אם משהו לקוח גדול, יש לו מעמד יותר גדול מהגוף שלהלכה שולט בבנק. כאשר לבנק הפרטי, בנק דיסקונט, שוולטת משפחת רקנאטי, אין לי שום דבר נגדם. עם ישראל, אורחי ישראל, שאינם לקוחות של הבנק, אינם חייבים לבנק ולעומדים בראשו דבר, גם אין

שלושה בסירה

כיוון שאנחנו בריוק אחרי התגים, שלהם, כמו שאומרים יהודים טובים, אציג בפניכם כמה מתנות שהם יכלו להעניק, השנה, ליקרריהם כאשר נזה עליהם רוח השטות והממון. הכל לקוח מהחברת המפורסמת של הכולבו המפורסם, האמאמכר-שליימר.

מה רעתכם על סירת-גלישה מונעת-סילון, היחידה במינה בעולם? יש לה כל התכונות של סקרימים, גלישת-מים, וכמובן, היא סירה מונעת לכל דבר. הסירה-הגלגלן הזו מונעת בכוחם של 15 כוח-סוס, היוצא ממנוע שתי פעימות מקורר מים (אלא מה). היוצר בחדדף של 125 ליברות, היכול להניק את הסירונות הלזו ממזירות של אפס למהירות מירבית של 30 קמ"ש. במים, כמובן, אין פרפולוד ועל כן אי-אפשר לטעות ולהכניס את הרגל למקום שלא צריך. הסירונות